

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacrae Theologiae Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiae Ad Mentem Scoti Cursus Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

2. De diuisione substantiae in primam & secundam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

sustentationis ipsiusmet substantiæ ab vilo alio : sed per ipsammet negationem aut fundamentum eius sine sustentatione posset explicari natura eius, & ab ipsa vel fundamento eius haberet esse per se & distingui ab omni accidente : ergo melius per illam negationem aut fundamentum eius explicaretur natura eius, quam per sustentationem accidentium.

Confirmatur, quia prius competit ipsi esse per se, seu esse quid ineptum inhaerere ; & prius debet sic intelligi, quā competit ipsi esse subiectum vltimatum accidentium, aut posse vt tale intelligi : ergo essentialius est ipsi, & magis intimum, esse sic per se quam subiacere ; & consequenter melius explicatur natura eius per talem ineptitudinem, quam per illam aptitudinem ad sustentandum : quod est intentum principale huius conclusionis.

CONCLUSIO VLTIMA.

Vera explicatio
perfectis.

11. Optime explicatur perfectas constitutiva substantia esse illud, ad quod sequitur formaliter ineptitudo ad inhaerendum, sine illa ineptitudo sit quid posituum, siue sola negatio. *Patet*, quia reuera ad constitutivum substantiæ sequitur illa ineptitudo, & ad nihil aliud sequitur ; & deinde non potest melius explicari illa perfectas quam sic : ergo sic bene explicatur.

Confirmatur, quia eo ipso quo concipimus aduenire enti aliquid posituum, ad quod sequitur, tanquam ad radicem formalem, talis ineptitudo, nō intelligendo aliquid aliud, intelligimus quod constitutum ex ente & tali posituum sit quid per se subsistens ; & eo ipso possumus distinguere ipsum ab omni accidente, & impossibile est concipere aliquid per modum substantiæ, nisi concipiatur sic : ergo sic bene explicatur perfectas constitutiva substantiæ.

Quæres, an ratio substantiæ, vt sic perfecte abstrahatur ab omnibus substantiis, sitque illis vniuoca, an analoga. *Respondeo*, eodem modo de hoc discurrendum quō discutitur de ratione entis, vt sic, in ordine ad omnia entia, quia eadem prorsus est ratio ; vnde resolutio remittenda est ad Metaphysicam, vbi examinabitur illa difficultas de ente ; & modo supponendum cum Scotistis, quod perfecte præscindat, & quod sit vniuoca omnibus illis, de quibus substantia vt sic, prædicatur in quid, quod etiam patet ex dictis supra de vniuocis & analogis.

QVÆSTIO II.

De diuisione substantiæ in Primam & Secundam.

Varie sententia.

12. Diuisionem hanc traditam existimant authores à Philosopho cap. 5. de substantia, dum alerit ex substantiis aliquas esse primas, aliquas secundas : & mirabile est quam varie de ea discurrant, & quam diuersas excogitauerint sententias, dum quidam dicunt esse diuisionem vniuoci in vniuocata, quidam analogi in analogata ; quidam subiecti in varia accidentia ; quidam accidentis in subiecta ; quidam subiecti in proprietates ; quidam substantiæ primo intentionaliter sumptæ in proprietates reales, quidam eiusdem in proprietates rationis ; quidam substantiæ secundò intentionaliter sumptæ in plures intentiones secundas ; quidam omnibus his modis defendi posse diuisionem ; & quidam denique negant esse diuisionem vilo modo. Quas omnes sententias longum esset in re nullius fere momenti sigillatim cum suis fundamentis proponere & examinare : consultius videbatur, quid in rei veritate dicendum sit statuere.

Suppono autem, per substantiam primam intelligi substantiam singularem, quia illa sola est, quæ neque de subiecto dicitur, hoc est non prædicatur formaliter de aliquo inferiori, neque in subiecto est, id est, non potest inhaerere alicui subiecto : Per substantiam verò secundam intelligi substantiam vniuersalem, quia illa sola est, quæ non inest quidem subiecto, quandoquidem nequeat inhaerere alicui : sed dicitur de aliquo subiecto, quia prædicatur formaliter & in quid de aliquo inferiori, sicut homo prædicatur de Petro, & animal de homine. Potest autem per substantiam singularem intelligi substantia singularis secundò intentionaliter, & logice, prout est scilicet proxime prædicabilis de vno solo ; vel primò intentionaliter & meta-

physice, prout est substantia non communicabilis pluribus cum multiplicatione : & similiter potest accipi secunda substantia, vel secundò intentionaliter & logice, prout est proxime prædicabilis de pluribus cum multiplicatione ; vel primò intentionaliter, & metaphysice, prout est aliquid communicabile pluribus cum diuisione, seu multiplicatione : & hæc diuisio, si sit diuisio, potest æque esse bona, quocumque ex his modis capiantur membra diuidentia.

CONCLUSIO.

13. Probabilius est hanc non esse diuisionem veram aut propriam vilo modo, sed potius enumerationem plurium formalitatum, quibus competunt diuersæ proprietates & accidentia ; aut enumerationem plurium proprietatum aut plurium accidentium competentium rei secundum diuersas formalitates. Hæc est, Ammonii in prædicamentis, Hurladi, & aliorum.

Diuisio
substantiæ
in primam
& secundam
non
est vera &
propria.

Probatur prima pars primò, quia ipsemet Philosophus non proponit illam tanquam diuisionem : neque enim proponit vllum diuisum, quod in illa membra, tanquam diuidentia ipsum, partiretur : quod tamen debuisset facere, si proponeret eam per modum diuisionis.

Confirmatur, quia ex vna parte difficillimum est ostendere quomodo possit habere rationem bonæ diuisionis, & hinc tam varios modos dicendi excogitauerunt authores ; ex alia vero parte nulla est necessitas asserendi quod sit diuisio, & sic euaditur illa difficultas, nec incurritur alia æquivalens : ergo dicendum est quod non sit diuisio.

Confirmatur secundò, quia si quis diceret, quod daretur homo vniuersalis, & homo singularis, non deberet dici diuidere aliquid in illa duo membra : sed plane eadem est ratio in proposito ; perinde enim se habet homo vniuersalis & particularis ad diuisionem, ac substantia prima & secunda ; & quemadmodum nequit homo vlla ratione bene diuidi in hominem vniuersalem & singularem, ita nequit à paritate rationis vilo modo recte diuidi in substantiam primam, & secundam : ergo non sic bene diuiditur, & consequenter, quando dicit Philosophus quod datur substantia prima & secunda, non debet dici diuidere substantiam in illa, aut proponere vllam diuisionem substantiæ.

14. *Probatur secundò*, eadem prima pars discurrendo per omnes species bonæ diuisionis, & ostendendo quod hæc nequeat esse vlla ex illis, aut sub vlla ex illis contineri ; & consequenter quod nō possit esse bona diuisio. Itaque, omnis bona diuisio est, aut totius actualis in partes vel essentielles, ex quibus componitur essentialiter, vt si homo diuideretur in corpus & animam rationalem ; vel integrales, ex quibus componitur integraliter, vt si homo diuideretur in manus, pedes, caput, &c. aut est totius potentialis in partes subiectiuas, vt animal diuiditur in hominem & brutum ; aut est diuisio accidentis in subiecta, qualis est hæc, alborum aliud est homo, aliud lac ; aut accidentis in accidentia, qualis est hæc, alborum aliud fluidum, vt lac, aliud molle, vt butyrum ; aut subiecti in accidentia, qualis est illa : hominum alius doctus, alius indoctus ; sed nihil diuiditur in substantiam primam & secundam vlla ex his diuisionibus : ergo, quādo dicitur dari primam & secundam substantiam non proponitur vlla diuisio bona. Probatur minor : nihil diuiditur in illa tanquā totum actuale, quia substantia cōpleta prima (de qua loquimur, quia illa sola est, quæ ponitur directe in prædicamento substantiæ ex omnibus substantiis primis) non est pars essentialis aut integralis vllius rei, quæ posset, tanquā totum actuale integrale, aut essentialiter, in illa & in aliis partes diuidi. Neque tanquam totum potenziale, quia omne totum potenziale substantiale est substantia secunda : ergo non potest diuidi in substantiam secundam. Nec tanquam accedens in varia subiecta ; nam non significatur hic, quod aliquod vnum accedens conueniat substantiæ primæ & secundæ, aut vna proprietas, sed potius significatur quod diuersa accidentia & proprietates competant illis, vt cōmunicabilitas & vniuersalitas substantiæ secundæ ;

da, incommunicabilitas & singularitas substantiæ primæ. Nec tanquam accidens in accidentia, propter eandem rationem, quia non proponitur hic aliquid accidens vnum in specie coniungi in diuersis subiectis cum diuersis accidentibus, ut patet. Nec tanquam subiectum in accidentia, neque enim hic proponitur aliquid vnum subiectum, quod afficeretur proprietatibus, & accidentibus diuersis, quæ reperiuntur in substantia prima & secunda.

15. *Dices*, substantiam ut sic abstrahentem à singularitate & vniuersalitate, quæ adueniunt ipsi per operationem intellectus, esse subiectum commune illis accidentibus vniuersalitatis & singularitatis, siue illa sint entia rationis, siue denominationes extrinsecæ, & eandem substantiam, ut afficitur vniuersalitate, esse substantiam secundam, esse vero substantiam primam, ut afficitur singularitate, & consequenter dari aliquod commune subiectum, quod diuidatur in hæc membra tanquam in accidentia siue realia siue rationis, quod perinde est quantum ad impugnationem discursus præmissi & conclusionis.

Quod si intelligatur per secundam substantiam substantia communicabilis metaphysice, & per substantiam primam substantia incommunicabilis metaphysice, ita ut communicabilitas & incommunicabilitas non sit quid accidentaliter adueniens ipsis, sed potius proprietates reales identificatae ipsis realiter; tum substantia ut sic abstracta ab aliis proprietatibus erit subiectum commune illis proprietatibus, & sic hæc diuisio erit subiecti realis in proprietates, sicut diuideretur animal in risibile & hinnibile.

Rursus posset hæc res sic explicari, quod diuideretur hic substantia prædicamentalis, ut sic, in substantiam prædicamentalem communem & singularem, & sic diuisum esset totum potentiale, & quidem genericum, nam substantia prædicamentalis, ut sic videtur abstrahi posse à substantia prædicamentali vniuersali & particulari, tanquam genus à speciebus.

16. *Respondeo ad primum & secundum ex his tribus modis*, quod quamuis posset considerari ratio substantiæ, non considerata ipsa ut singularis est, aut ut vniuersalis, sed secundum prædicata sua essentialia, quatenus scilicet est ens per se subsistens, seu ineptum inherere, & licet etiam singularitas & vniuersalitas adueniret isti enti, tanquam accidentia, ut dicitur in primo modo, aut tanquam proprietates, ut dicitur in secundo modo; tamen non bene diuideretur substantia ut sic in substantiam vniuersalem & particularem diuisione subiecti in accidentia, aut in proprietates: quia quotiescumque diuiditur subiectum aliquid in accidentia & proprietates, ipsum subiectum debet multiplicari in diuisis: neque enim bene diuideretur Petrus ex eo, quod haberet diuersa accidentia ut albedinem, verbi gratia, & dulcedinem, in dulce & album: & licet posset dici, quod Petrus esset dulcis & albus, & quod existente Petro existeret aliqua substantia alba, & aliqua dulcis, non tamen bene diuideretur substantia in albam & dulcem, quando non darentur plures substantiæ, quarum vna esset alba & altera dulcis, quod videtur mihi non posse negari. Sed non multiplicatur substantia illa abstracta à singularitate & vniuersalitate, seu considerata sine ipsis, in substantiam singularem & vniuersalem, secundum aduersarios, sed est eadem numero realis entitas substantiæ, quæ afficitur illis diuersis accidentibus, & proprietatibus: ergo non bene diuiditur illa substantia abstracta in substantiam primam & secundam, seu singularem & vniuersalem.

17. *Confirmatur hoc*, quia illa substantia abstracta seu præcisa & considerata secundum sua prædicata essentialia, quatenus scilicet est aliquid per se existens, & ineptum inherere, si diuidatur & multiplicetur sub illis accidentibus aut proprietatibus, debet habere aliquas differētiās contrahentes ipsam præter ipsam accidentia aut proprietates vniuersalitatis & singularitatis, seu communicabilitatis & incommunicabilitatis, quemadmodum quando homo diuiditur in doctum, & indoctum, tanquam subiectum in accidentia, non est idem homo qui est doctus & indoctus, sed homo diuisus multiplicatur in homine docto

& indocto, & contrahitur ad hominem, qui est doctus per Petreitatem verbi gratia, & ad indoctum per Paulitatem; & quemadmodum, quando diuiditur animal in risibile & hinnibile, tanquam subiectum in proprietates, multiplicatur in animali risibili, & hinnibili, & contrahitur ad illa per rationalitatem, & differentiam specificam essentialē equi; sed non possunt assignari differentiæ, per quas substantia secundum sua prædicata essentialia considerata contrahatur ad substantiam primam, & secundam, præter ipsamet differentias singularitatis & vniuersalitatis, siue considerentur, ut sunt accidentia, siue ut sunt proprietates: ergo non multiplicatur substantia illa secundum se considerata in substantiam primam, & secundam: sed vel est eadem indiuisa substantia, quæ est prima & secunda; vel certe illa substantia, quæ est prima, est quidem diuersa à substantia, quæ est secunda; sed non tamen ita, ut possit abstrahi ab utraque substantia aliqua ratio substantiæ, quæ sit communis utrique, & multiplicabilis in illis.

18. *Confirmatur secundò*: quotiescumque aliquid diuiditur in aliqua, tanquam in proprietates, neutra ex proprietatibus debet ad ipsum & diuisū sequi ex ratione sua formali: & propterea, quia animal diuiditur in risibile, & hinnibile, tanquam in proprietates, non debet ad animalitatem sequi aut hinnibilitas aut risibilitas, sed debet coniungi animalitas cum aliqua alia formalitate; & ad hoc quod competat ipsi hinnibilitas, debet similiter coniungi cum alia formalitate, cuius etiam ratio est, quia si alterutra proprietates deberet sequi ad diuisum secundum se consideratum, etiam altera deberet ad ipsum sequi, quia nō esset maior ratio de vnaquam de altera, & sic quodcumque animal esset hinnibile & risibile, quod est absurdum; ergo ut substantia secundum se considerata & prædicata sua essentialia diuidatur in primam & secundam tanquam in proprietates, non debet communicabilis, quæ est proprietas, quam dicitur secunda substantia, ipsi secundum se competere, sed ad hoc ut vlla substantia talis habeat communicabilitatem, tanquam proprietatem, debet aduenire ipsi aliqua alia formalitas præter rationem illam substantiæ ut sic: sed hoc est falsum: ergo non potest substantia secundum se considerata diuidi in substantiam primam & secundam. Probatur minor, tum quia non potest assignari, quænam alia formalitas adueniret substantiæ illi, ratione cuius competere illi illa communicabilitas; tum quia illa substantia, ut sic, habet communicabilitatem & vniuersalitatem metaphysicam ex se, tanquam proprietatem metaphysicam, non minus quam homo habet, quia est ex se communicabilis substantiæ primæ & secundæ, si sit diuisum in illa, sicut homo est Petrus & Paulus. Et per hæc patet non posse assignari aliquid diuisum, quod diuidatur in substantiam primam & secundam diuisione subiecti in accidentia, aut proprietates, siue reales, siue rationis: & patet in particulari diuisū in illas non posse esse substantiam secundum, & se prædicata sua essentialia consideratam: cuius oppositum docent quamplurimi etiam Scotistæ.

19. *Ad tertium modum dicendi de substantia prædicamentali ut sic*, *Respondeo* non posse dari vllum conceptum vnum substantiæ prædicamentalis, qui abstractus à substantia prædicamentali prima & secunda; si enim velimus explicare bene quid sit substantia prædicamentalis, vel debemus ipsam explicare materialiter & specificatiue, dicendo quod sit substantia illa, quæ potest esse prædicamentalis: & sic idem est substantia prædicamentalis & substantia realis completa finita, quæ ex dictis non bene diuiditur in primam & secundam substantiam; vel debemus ipsam explicare formaliter, ut scilicet dicit prædicamentaliū: & tum quæro, quid intelligatur per substantiam prædicamentalem, ut talis est formaliter.

Dices intelligi substantiam ponibilem in prædicamento.

Contra hoc est idem per idem explicare: & quæro ulterius quid est substantiam esse ponibile in prædicamento. Si dicas quod sit substantiam esse prædicabilem de alio

inferioribus, coincidit substantia prædicamentalis cum substantia secunda, & sic non abstrahit à substantia secunda, ut diuisum debet abstrahere à diuidentibus: & præterea mala erit explicatio, quia substantia non prædicabilis de inferioribus est prædicamentalis, v. g. Petrus. Si dicas, quod sit substantia tantum subiicibilis, etiā mala erit explicatio, quia datur substantia prædicamentalis, quæ non sit tantum subiicibilis; & præterea substantia prædicamentalis coincideret cum substantia prima. Si dicas esse substantiam subiicibilem & prædicabilem, non minus mala erit, quia genus summum est prædicamentalis substantia, & tamen non est subiicibilis ulli conceptui prædicamentali; & indiuiduum substantiale est substantia prædicamentalis, & tamen non est prædicabilis de inferioribus. Si dicas esse omnem substantiam, quæ est vel subiicibilis superioribus gradibus, vel prædicabilis de inferioribus, iam non assignas vnum conceptum, sed plures disiunctiue & præterea sensus diuisionis esset: substantia, quæ est vel prædicabilis vel subiicibilis, & non prædicabilis, est vel prima vel secunda: qui modus diuidendi est prorsus ineptus, & indignus Philosopho & quocumque alio.

20. Ex his patet secunda pars conclusionis: quia si nihil diuidatur in primam & secundam substantiam, quandoquidem distinguatur substantia prima à secunda, sequitur manifeste, quod, quando dicitur dari substantiam primam & secundam, solum fiat enumeratio plurium formalitatum identificatarum sibi realiter, quibus diuersæ proprietates, aut accidentia competunt, aut enumeratio plurium proprietatum & plurium accidentium competentium rei secundum diuersas formalitates.

Itaque si per substantiam secundam intelligatur illa formalitas per se existens, quæ est prædicabilis in quid de pluribus inferioribus; & per substantiam primam intelligatur illa substantia, quæ non est sic prædicabilis specificatiue loquendo, erit enumeratio plurium formalitatum identificatarum sibi realiter: nam quæcumque substantia, quæ est prædicabilis de multis, necessario identificatur realiter indiuiduis; aliās daretur idæa Platonica: hoc est, natura distincta realiter ab omni indiuiduo. Si verò intelligatur per substantiam secundam substantia communicabilis communicabilitate remota, & per primam substantiam substantia communicabilis incommunicabilitate remota, formaliter & reduplicatiue loquendo, erit enumeratio diuersarum proprietatum competentium rei secundum diuersas formalitates: communicabilitas enim competit Petro secundum humanitatem, & incommunicabilitas secundum Petreitatem. Denique si intelligatur per substantiam primam substantia prædicabilis de vno solo prædicabilitate proxima logica, quam habet à secunda intentione adueniente ipsi per operationem intellectus; & per substantiam secundam intelligatur substantia prædicabilis proxime de pluribus prædicabilitate logica competente ipsi per operationem intellectus, tum erit enumeratio plurium accidentium siue realium, siue rationis, iuxta diuersas sententias de secundis intentionibus, quæ diuersa accidentia competunt rei secundum diuersas formalitates.

Quo sensu potest admitti hanc diuisionem esse substantiam in accidentia.

21. Et in hoc sensu intelligendus est Doctor noster, dū dicit hanc diuisionem substantiæ in primam & secundam esse diuisionem subiecti in accidentia; neque enim vult esse diuisionem proprie dictam, sed improprie dictam, talem scilicet, quæ coincidit cum enumeratione plurium accidentium conuenientium eidem rei secundum diuersas formalitates; in quo sensu potest admitti esse diuisionem subiecti in accidentia, nec id est, contra nos, qui loquimur de diuisione proprie dicta. Quod de re hac parum vti li & valde intricata dictum sufficit.

Cur prima substantia dicatur magis esse substantia quam secunda.

Quares hic, cur substantia prima dicatur à Philosopho esse magis substantia quam secunda. Respondeo breuiter posse sic vocari, tum quia magis immediate substat accidentibus, quæ non possunt nisi in substantia prima, hoc est singulari, subiectari; tum etiam quia magis substat substantiis secundis, quandoquidem sit subiicibilis omnibus gradibus substantialibus communibus; tum quia minus indiget ad hoc ut existere possit, potest enim substantia singularis immediate produci, sed substan-

tia vniuersales non possunt, nisi singularizentur. Quæ etiam ratio est cur species prædicabilis sit, magis substantia, quam vlla species subalterna, aut genus generalissimum; quia illis omnibus substat quantum ad prædicatio, nem, & quia minus indiget ad hoc, ut possit existere, quæ species illæ superiores; nam species infima, ut existat, non indiget nisi singularitate, genus autem indiget non solum singularitate, sed differentiis specificis.

Q V A S T I O V L T I M A.

De Proprietatibus substantiæ.

22. Ex enumeratibus Philosophus proprietates substantiæ, de quibus, ut intelligantur, & cognoscatur quæ ratione conueniant substantiæ, breuiter pauca dicemus.

Sex proprietates substantiæ.

Prima proprietas est, non esse in alio. Hoc intelligendum est de non esse in alio tãquam in subiecto inhæsionis: nam substantiæ secundæ sunt in substantiis primis tãquam partes essentielles, v. g. homo in Petro: & substantiæ primæ sunt in alio tãquam in loco; & forma substantialis est in materia prima, tãquam in subiecto informationis; & vtraque sunt in composito physico tãquam partes constitutiue ipsius. Itaque, ut dixi, intelligendum est de non esse in alio tãquam in subiecto inhæsionis. Potest autem dupliciter aliquid non esse in alio tãquam in subiecto inhæsionis: Primo, si non sit in tali subiecto actu, siue habeat aptitudinem seu connaturalitatem ad hoc ut sit in illo, siue non: & in hoc sensu verum est, quod nulla substantia sit in alio: sed non soli substantiæ id competit; nam quæritas Eucharistica non est in alio, tãquam in subiecto inhæsionis, ut suppono ex doctrina tradita de illo mysterio. Secundo, aliquid potest non esse in subiecto inhæsionis, quod non solum non est in illo, sed nec habet aptitudinem ut sit in illo: & in hoc sensu competit omni & soli substantiæ non esse in alio: quamuis enim quæritas Eucharistica non sit in alio, tamen petit connaturaliter esse in alio, vnde per miraculum contingit, ut non sit in alio. Itaque hoc modo explicata hæc proprietas erit proprietates quarto modo substantiæ.

Prima proprietas est per se non esse in alio.

23. Circa quod tamen aduertendum, quod non esse in alio hoc modo potest intelligi vel negatiue, vel positiue: si intelligatur negatiue, tū non esse in alio dicit formaliter negatione actualis & aptitudinalis inhærentiæ, & illa negatio potest dici proprietas quarto modo, accipiendo proprietatem pro omni eo, quod omni & soli conuenit necessario, & non est essenziale ipsi; non tamen erit proprietas quatenus talis dicitur illud, quod identificatur realiter, quia negatio nō potest identificari sic vlli absoluto, ut patet. Si intelligatur positiue non esse in alio, sensus erit quod substantia habeat ineptitudinem positium, & illa ineptitudo potest capi, vel pro per seitate constitutiue substantiæ, & sic capta nō erit proprietas substantiæ; sed constitutum essenziale: vel pro aliquo respectu aptitudinali, qui sequeretur ad illud positium, & talis respectus, si detur in substantia, erit proprietas ipsius quarto modo, & identificata ipsi realiter.

Quomodo negatio possit esse proprietates absoluti.

Quod autem ad me attinet, existimo, satis probabile esse quod non detur huiusmodi respectus positium in substantia, sed quod illa negatio aptitudinalis inhærentiæ sequatur immediate ipsam rationem essentialem substantiæ: nec videtur debere vnquam assignari aliqua proprietas positiua, quæ non habeat munus aliquod positium, quale talis respectus non videtur habere posse, sed parum facit hoc ad propositum.

24. Secunda proprietas assignata à Philosopho est, vniuoce prædicari de primis substantiis. Circa hanc proprietatem aduertendum, quod vniuoce prædicari possit capi dupliciter. Primo sic, ut significet prædicabilitatē alicuius prædicati essentialis de pluribus secundum eandem rationem. Secundo sic, ut significet prædicationem alicuius de pluribus secundum eandem rationem, siue sit quid essenziale illis pluribus, siue non sit: si capiat per primo modo vniuoce prædicari de primis substantiis, hæc proprietas erit proprietas quarto modo substantiæ secundæ, omnis enim substantia secunda est prædicabilis vniuoce & essentialiter de aliquibus substantiis primis, imo substantia secunda, quæ est generalissimā, erit prædicabilis de omnibus substantiis

Secunda proprietas est vniuoce prædicari de primis substantiis.